

Sèrie 3

OPCIÓ A

Exercici 1 / *Gernika*, de Pablo Picasso

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent.

Cronologia: 1937

Context històric i cultural:

Guerra Civil espanyola. Període d'entreguerres a nivell europeu. Superació del crac de la Borsa de Nova York de l'any 1929.

Nazisme a Alemanya , feixisme a Itàlia i stalinisme a la URSS.

Racionalisme arquitectònic *versus* monumentalisme propagandístic.

Exposició Universal de Paris de l'any 1937.

Cronologia: 0,20 punts

Context: 0,80 punts [un mínim de quatre característiques. 0.20 c/u]

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu quatre característiques, ja siguin formals, compositives o tècniques, d'aquesta obra.

Estil: S'admet cubisme, surrealisme i expressionisme.

Característiques: Predomini del dibuix. Composició simètrica i piramidal. Reduïda gama cromàtica: negre, blanc i gris. Realisme desfigurat. Fort dramatisme. Llum irreal.

Tècnica: oli sobre tela

Estil: 0,20 punts

Característiques: 0,80 punts [0.20 c/u]

3. Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra.

Tema: L'horror de la guerra. La dona amb els braços aixecats s'ha interpretat com a al·legoria del dolor físic; la dona que corre com a metàfora dels que son perseguits i la figura que aguanta en braços un nen, com a símbol del dolor psicològic de la pèrdua dels essers estimats i la vulnerabilitat dels innocents.

Significat: Denúncia de la guerra a nivell global. Homenatge a les víctimes del bombardeig de Gernika el 26 d'abril de 1937.

Funció. Denúncia. Pavelló de la República Espanyola a l'Exposició Universal de Paris de l'any 1937.

Tema i significat: 0,80 punts

Funció: 0,20 punts

4. Enumereu quatre artistes de les primeres avantguardes del segle xx.

Picasso, Dalí, Braque, Kandinsky, Miró, Matisse.....

Puntuació: 0.25 cada encert

Exercici 2 / Laocoont i els seus fills

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent.

Cronologia: Segle III-II a.C. El grup escultòric de Laocoont i els seus fills fou trobat l'any 1507 entre les restes de la Domus Aurea a Roma. **En funció de diversos estudis s'ha considerat que la còpia romana en marbre pertany al segle I d.C.**

Context: La mort sobtada d'Alexandre l'any 323 a.C va fragmentar l'imperi macedoni en diversos regnes, i la cultura grega es va traslladar cap a Orient, on van prosperar noves ciutats, com Pèrgam o Alexandria.

El grup del Laocoont sembla que es va produir a l'illa de Rodes que s'independitzà de Pèrsia en temps d'Alexandre i que no només va aconseguir defensar la seva llibertat sinó que formà un petit imperi que abraçà part de la costa d'Àsia Menor.

El nou país va viure una gran expansió econòmica mercès al comerç marítim i va esdevenir una talassocràcia.

Al llarg dels **segles II i I** va caure en l'òrbita de Roma. Com aliada primer, en clara situació de dependència després, per bé que respectant un cert autogovern.

A Rodes s'hi desenvolupà una escola d'escultors a partir d'artistes de Pèrgam cridats a treballar allà. L'obra més espectacular que s'hi produí va ser una estàtua d'Hèlios (el Sol) de grans dimensions, el Colós de Rodes. El grup escultòric del Laocoont, inspirat en models anteriors, és una obra d'artistes rodís treballant a Roma el **Segle I d.C.**

Cronologia: 0,20 punts

Context: 0,80 punts [un mínim de quatre característiques. 0.20 c/u]

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu quatre característiques, ja siguin formals, estructurals o tècniques, d'aquesta obra.

L'obra presenta les característiques de l'art hel·lenístic, últim període de l'escultura grega:

Embalum rodó i visió òptima frontal [unifacialitat]. Composició piramidal. Complexitat compositiva. Us de les diagonals. Gust pel moviment. Realisme. Trencament dels canons clàssics de serenitat i equilibri. Tensió dramàtica de les emocions humanes.

Tècniques i Materials: Aquest grup va ser realitzat en bronze probablement amb la tècnica de la cera perduda tot i que es conserva la còpia romana que és una talla en marbre.

Estil: 0,20 punts

Característiques: 0,80 punts [0,20 c/u]

3. Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra.

Tema: El tema del Laocoont és literari i alhora mitològic. **Segons el mite** de la guerra de Troia (ens referim, per tant, a La Il·liada d'Homer) el sacerdot troià Laocoont va advertir els seus conciutadans que no es fessin del cavall de fusta (que era ple de soldats grecs) ofert pels grecs al déu Posidó en una suposada retirada. De seguida, dues serps enormes van sortir del mar i el van matar juntament amb els seus dos fills. Els troians ho van interpretar com un càstig diví i van entrar el cavall a la ciutat, tal com Sinó, un espia grec, els havia suggerit dient que era un regal de la deessa Atena i, que si no l'acceptaven, Troia seria destruïda.

Sobre el motiu de la mort de Laocoont hi ha dues versions diferents:

1. Segons la mitologia grega, Laocoont era un sacerdot d'Apol·lo, i seu càstig no va tenir cap relació amb la guerra, sinó que va passar perquè es va casar en contra de les ordres del déu Apol·lo.
2. Però a la versió recollida a l'Eneida pel poeta romà Virgili, va ser Atena la qui, partidària de la victòria grega, va enviar les serps per convèncer els troians de la veracitat de la història que els explicà Sinó.

En tots dos casos, els escultors interpreten del tema, el moment en què les serps ataquen el sacerdot Laocoont i els seus fills i aquests lluiten desesperadament per a desfer-sen.

Funció: Sembla que l'obra de l'escola de Rodes ja estava destinada a Roma, pensada per a decorar cases importants, en aquest cas, el palau de l'emperador.

Tema i significat: 0,80 punts

Funció: 0,20 punts

4. Enumereu quatre obres escultòriques o arquitectòniques d'art romà.

August de Prima Porta; Columna trajana; Panteó; Colosseum; Maison Carrée de Nimes.....

Puntuació: 0,25 punts c/u

Exercici 3

1. Relacioneu cada autor amb la seva obra

Jan van Eyck / El matrimoni Arnolfini
Johannes Vermeer / Vista de Delf
Henri Matisse / La ratlla verda
Ticià / Dànae rebent la pluja d'or
Filippo di Ser Brunelleschi / San Lorenzo de Florència

Puntuació: 0,10 punts c/u

2. Definiu els termes següents: columna salomònica, *horror vacui*, volta d'aresta, dovella, tondo

Columna salomònica: columna que té el fust entorcillat en forma d'espiral. És típica del Barroc.

Horror vacui: Terror al buit. S'aplica a la concepció artística partidària de no deixar cap espai de l'obra plàstica sense treballar o decorar.

Volta d'aresta: volta generada per la intersecció de dues voltes de canó

Dovella: cadascuna de les peces que disposen radialment per formar la volta d'un arc.

Tondo: composició plàstica, pictòrica i escultòrica, realitzada en forma circular. Molt utilitzada en el Renaixement

Puntuació: 0,10 punts c/u

3. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses

a) Sandro Botticelli es un pintor renaixentista	VERTADERA
b) Pau Gargallo és un arquitecte modernista	FALSA
c) La llotja de València es una obra renaixentista	FALSA
d) Joan Miró és l'autor de l'obra <i>Interior holandès</i>	VERTADERA
e) François August Rodin es l'autor de l'obra <i>El profeta</i>	FALSA

Puntuació: 0,10 punts c/u cada encert

4. Enumereu CINC artistes del segle XIX

David, Delacroix, Fortuny, Courbet, Manet; Canova.....

Puntuació: 0,10 punts c/u

Opció B

Exercici 1 / *La llibertat guiant al poble*, d'Eugene Delacroix

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent.

Cronologia:1830.

Context: Eugène Delacroix, va viure els fets de la Revolució de Juliol, una revolta popular contra el rei Carles X de França que es va conèixer com les Tres Glorioses en referència als tres dies, 27,28 i 29 de juliol de 1830. En una situació de contínua disputa entre liberals i monàrquics mentre governava Carles X, aquest va pretendre instaurar lleis repressores i va fracassar. A conseqüència de la revolta va ser substituït per Lluís Felip I qui, en principi, havia de respectar més el poble en la que es va anomenar Monarquia de Juliol (1830-48).

L'obra de Delacroix va viure l'acceptació i el rebuig depenent del moment polític. Malgrat ser pintor s'envoltà d'amics músics, literats i freqüentà els salons literaris on va conèixer músics, poetes i escriptors com ara Stendhal, Prosper Mérimée, Víctor Hugo, George Sand, Alexandre Dumas, Baudelaire, Paganini, Frédéric Chopin, Franz Liszt, Franz Schubert.

Cronologia: 0,20 punts.

Context: 0,80 punts [un mínim de quatre característiques. 0.20 c/u]

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu quatre característiques, ja siguin formals, compositives o tècniques, d'aquesta obra

Estil: Romanticisme

Característiques:

Anàlisi formal: Predomini del color sobre el dibuix. Formes obertes.

Anàlisi compositiu: Estructura piramidal. Mostra **diferents plans:** cossos a terra en primer pla sobre els que haurà de passar la *Liberté* i molt lluny, entre bromes la ciutat, la qual cosa identifica un espai complex i profund. Destaca molt el **moviment** Composició profunda per la superposició de les figures que es destaquen unes de les altres a través de la llum i el color. **Perspectiva aèria.**

La **llum** és violenta en primer terme i difosa al fons quan mostra la ciutat entre núvols i pols de la pólvora.

Cromatisme: Els **colors** són especialment contrastats: aplica el blau, vermell i blanc de base, com en la pintura neoclàssica, però aquí s'acompanyen de molts matisos i contrastos a més de molts altres colors. Utilitza colors primaris, negres i pastels a més de blanc per destacar aspectes de llum intensa.

Estil:0,20 punts

Característiques: 0,80 punts. [0,20 c/u]

3. Expliqueu el tema rel significat i la funció d'aquesta obra.

Tema i significat: Es tracta d'una **pintura al·legòrica de la Revolució de Juliol de l'any 1830, a París**. Hi apareixen els diferents estaments socials i tendències que varen propiciar aquests fets. En primer terme s'hi veu una representació al·legòrica de la Llibertat, que alhora es pot considerar la *Marianne*, la representant de la República Francesa, la Pàtria.

El fet que mostri un pit es va interpretar com a **símbol de la nutrició que la mare pàtria aporta als seus ciutadans**. Duu una baioneta i una bandera francesa tricolor [blanca, blava i vermella], la que es va implantar a partir de la Revolució. El quadre va ser pintat poc després dels fets de París i va ser adquirit pel monarca Lluís Felip I.

Probablement és el **primer quadre polític de la història de la pintura moderna**. No és un quadre històric, no representa un fet ni una situació, representa el desig de la independència nacional identificada en la dona que du la bandera. Al marge de **la dona** – que s'accepta com **l'únic element al·legòric** –, la resta del **quadre és realista**. Els personatges són tractats amb entusiasme i espontaneïtat, lluny de la fredor i racionalitat dels quadres neoclàssics.

En aquesta pintura Delacroix es solidaritza amb la mobilització dels patriotes contra el despotisme dels Borbons francesos.

Funció: Propagandística inicialment i després commemorativa.

Tema i significat: 0,80 punts

Funció: 0,20 punts

4. Enumereu quatre obres escultòriques d'època contemporània i digueu-ne els autors.

El pensador d'Auguste Rodin; *El profeta* de Pau Gargallo; *El desconsol* de Josep Llimona; *Stabile-mobile* de Calder; *Elogi de l'aigua* de Chillida....

Puntuació: 0,25 c/u

Exercici 2 / *Apol·lo i Dafne*, de Gian Lorenzo Bernini

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent.

Cronologia: 1622-1625.

Context: Roma Contrareformista. Paper dominant de l'església. *Roma Sancta*. Poder de les grans famílies: Borghese, Barberini. Humanisme moralitzat. Triomf de la Contrareforma.. El model de l'antiguitat. Monarquies europees: a Espanya Felip IV; a Anglaterra, Carles I; Papat d'Urbà VIII

Cronologia: 0,20 punts

Context: 0,80 punts [un mínim de quatre característiques. 0.20 c/u]

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu quatre característiques, ja siguin formals, estructurals o tècniques, d'aquesta obra.

Estil: Barroc

Característiques formals: Composició dinàmica i helicoïdal, visible en la curvatura que pren l'anatomia de Dafne. Embalum rodo. Un sol bloc de marbre. Unifacialitat. Gran detallisme i expressivitat.

Materials: Marbre amb diferents textures:aspres per representar les roques i el llorer, i summament suaus i polides per reforçar l'anatomia dels personatges.

Estil:0,20 punts

Característiques: 0,80 punts [0,20 c/u]

3. Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra.

Tema: Segons Ovidi a les *Metamorfosis*, Eros enfadat amb Apol·lo perquè aquest havia fet burla de la seva perícia amb l'arc, va disparar al déu una sageta d'amor amb la punta d'or i a la nimfa Dafne una sageta de rebuig amb la punta de plom. Apol·lo colpit d'amor per Dafne, va perseguir a la nimfa pels boscos fins que aquesta, acorralada, va demanar ajuda al seu pare el riu Peneu, que la va transformar en llorer (daphne en grec). Apol·lo, obligat a renunciar a la jove, va teixir una corona de llorer amb les fulles de l'arbre i va decidir portar-la sempre amb ell per coronar els poetes i els militars victoriosos.

Significat: Durant l'Edat Mitjana el mite pagà va ser interpretat com símbol de castedat, i aquest simbologia es va mantenir fins el segle XVII. Davant les crítiques rebudes pel seu posseïdor, el cardenal Borghese, aquest va afegir a la base de l'escultura un díptic que aconsella sobre les desgracies derivades de l'ímpetu amorós. "L'amant que cerca el plaer de la bellesa fugissera/s'omple les mans de fullaraca o cull fruits d'amarguesa".

Funció: De gaudi i moralitzant.

Tema: 0,60 punts

Significat: 0,20 punts

Funció: 0,20 punts

4. Enumereu quatre obres d'art renaixentista i digueu-ne els autors.

Brunelleschi: San Lorenzo de Florència; Bramante: San Pietro in Montorio; Donatello: *David*; Rafael: *L'escola d'Atenes*; Ticià: *Dànae*.....

Puntuació: 0,25 cada encert

Exercici 3

1. Relacioneu cada autor amb la seva obra

Estil grec arcaic / *Kore del pèplum*
Henri Moore / *Figura ajaguda*
Edvard Munch / *El crit*
Victor Horta / Casa Tassel
Estil romà imperial / Panteó d'Agripa

Puntuació: 0,10 punts c/u

2. Definiu els termes següents: volta de canó, frontal, girola, puntillisme, trifori.

Volta de canó: Volta generada per la successió d'arcs de mig punt. També: volta la coberta de la qual és una mitja circumferència.

Frontal: parament de fusta, metall, pedra o seda que adorna la part del davant de l'altar.

Girola: També anomenada deambulatori. Corredor o passadís semicircular d'una església que serveix perquè transitin els fidels sense dificultar la celebració litúrgica. Es troba a la part posterior i al voltant del presbiteri, darrere l'altar.

Puntillisme: Tècnica pictòrica neoimpressionista basada en el divisionisme. Consisteix a posar punts de colors purs, com si fos un mosaic, per crear uns efectes lluminosos determinats.

Trifori: galeria que envolta la nau principal d'un temple per damunt dels arcs de les naus laterals i amb vistes a l'interior.

Puntuació: 0,10 punts c/u

3. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses:

a) <i>Laocoont i els seus fills</i> és una obra d'estil grec clàssic.	FALSA
b) <i>La Majestat</i> Batlló és una pintura romànica	FALSA
c) El Partenó és un temple d'estil dòric	VERTADERA
d) Claude Monet és un pintor impressionista	VERTADERA
e) El Colosseu es un teatre romà	FALSA

Puntuació: 0,10 punts c/u

4. Enumereu CINC obres de època medieval

Portalada de Santa Maria de Ripoll; Catedral de Chartres; Santa Maria del Mar; *El Jardí de les Delícies*; *La Maredeu dels Consellers*.....

Puntuació: 0,10 punts c/u cada encert.